

Nimfea

- ▶ Túrkeve, Ecsegi u. 22.
- ▶ 5421, Túrkeve, Pf. 33.
- ▶ +36/56/361-505
- ▶ info@nimfea.hu
- ▶ http://www.nimfea.hu

Nimfea Természetvédelmi Egyesület

az IUCN, a CEEWEB, és a Föld Barátai Magyarország tagja
kiemelten közhasznú társadalmi szervezet

Cím:

Rendőrkapitányság
Szeghalom

Ügyintéző: ██████████ rszds.

Hivatkozás: 489/2006

Tárgy: panasz nyomozás megszüntetése
ellen

Tisztelt Rendőrkapitányság!

2006-ban súlyos természetkárosítás gyanúja ügyében tett egyesületünk feljelentést ismeretlen tettes ellen, a Körösladány térségében megvalósuló vaddisznóskert kapcsán készülő kerítésépítés során elpusztított jelentős állományú védett növény ügyében.

A Szeghalmi Rendőrkapitányság 2006. december 28-án 489/2006. sz. határozatában a nyomozás megszüntetéséről határozott a Be. 190. szakasza alapján, *bűncselekmény hiányára* hivatkozva. A határozattal szemben egyesületünk panasszal élt, amit az eljáró ügyészség eljárása alaposnak talált, így újbóli nyomozás került elrendelésre.

Ezt követően hosszú időn keresztül zajlott a nyomozás, majd ennek eredményeként 2008. július 1-én a fentivel azonos számon újból a Be. 190. szakasza alapján, *bűncselekmény hiányára* hivatkozva szünteti meg a nyomozást a jelen beadvánnyal panaszolt határozat.

A határozat teljesen megalapozatlan, tényállásbeli hibákat tartalmaz és súlyos hibákat követ el megállapításaival, így egyesületünk a (2008. július 1-én kelt) határozat ellen a Be. 195. szakaszának 1.) bekezdése alapján p a n a s s z a l k í v á n é l n i.

Panaszában egyesületünk kéri a kifogásolt határozat hatályon kívül helyezését, az eljárás folytatását, és a nyomozati tevékenységből adódóan a tényállás szakszerű és korrekt megállapítását követően a szükséges lépések megtételét. Kéri az ügyészséget, hogy határozott határidőt szabjon meg a eljárás lefolytatására, fokozott figyelemmel járjon el az eljáró hatóság a közélet tisztaságára vonatkozó szabályokra, és rendelje el a nyomozás folytatását!

I N D O K L Á S

A kifogásolt határozat rendelkező részét az alábbi indoklással kívánja alátámasztani a ügycselekmények bemutatását követően az eljáró nyomozó hatóság:

1. 2. oldal 1. és 2. bekezdés, kiemelten az utolsó mondatot tartalmilag: *A vadaskert létesítése jogszerű engedélyek alapján történt.* Ugyanezen oldalon Vass Sándor gyanúsított is ezt nyilatkozta.
2. oldalon az indoklásból tudjuk meg, hogy a korábban államigazgatási úton kirendelt független szakértő mellé a rendőrség eseti szakértőt is kirendelt, akinek véleményéből meg tudható, hogy kb. 25 ezer egyed pusztult el. *De a szakértői véleményből nem azt a kézenfekvő megállapítást vonja le az eljáró hatóság, hogy bekövetkezett a bűncselekmény a természeti értékek engedély nélküli elpusztításával, hanem azt taglalja, hogy*
 - nem állapítható meg az eredeti populáció nagysága
 - a degradációs folyamat nem veszélyezteti az élőhely többi részét
 - 50 cm-ben határozza meg a degradációs sávot, és
 - hogy átütemezéssel nem lehetett volna a károkozást mérsékelni.
3. Majd szintén a 3. oldalon a hatóság megállapítja területi bejárásaiból, hogy *az egyedek újra kihajtottak, majd szakmai feltételezésekbe bocsátkozik, hogy megmaradhatnak az egyedek.*
4. A fenti ténymegállapításokat követően levonja a következtetéseket:
 - minden bizonnyal volt növénypusztulás, de becsült adatok miatt annak mértéke nem megállapítható
 - majd újfent megállapítja, hogy tényállási elemek közül a „*jogellenesen*” fordulat nem helytálló.

Ezen indoklással zárja le a nyomozást a hatóság, elkövetve számos hibát indoklásával, amelyek mellett nyomon kapható, hogy az indoklás elemei között ok-okozati összefüggés sok esetben nincs, sőt ellenmondásba is ütközik önmagával. Az indoklás csapong, megmaradt egyedek túlélési esélyei és a „jogszerű”-nek vélt engedély között – mint elutasítási indok.

Újfent nem téri ki számos korántsem mellékes tényre, olyanokra, amelyek alapvető hatással vannak a tényállási elemekre, pl. *hogy a törvény által előírt természeti értékek tárcsázása, ásására vonatkozó szakszerű természetvédelmi hatósági engedéllyel a kivitelező rendelkezett-e?*

Mindezek között figyelmen kívül hagy számos tény, amire a nyomozás során fény kellett, hogy derüljön. Ezek a következők (sorrendben, a határozat indoklása alapján):

1. 2. oldal 1. és 2. bekezdés, kiemelten az utolsó mondatot tartalmilag: *A vadaskert létesítése jogszerű engedélyek alapján történt.* Ugyanezen oldalon Vass Sándor gyanúsított is ezt nyilatkozta.

Ezen megállapítása a határozatnak teljességgel megalapozatlan. Ha végig tekintjük az engedélyezés folyamatát, és az azóta történt ügycselekményeket ez szembe is tűnik, amit a nyomozás során meg kellett volna állapítani.

Tények:

1.1. Az engedély jogszerűsége

A Dalerd Zrt. megkeresi a Körös-Maros Nemzeti Parkot, aki nyilatkozik arról, hogy a területen természeti értékek, és főként helyi védett terület van (aminek jelenléte miatt a Vtv. előírja a természetvédelmi hatóság részvételét). Ezt követően (véltetően attól motiváltan, hogy a természetvédelmi szakhatóság részvételét az eljárásban kikerülje – amire a helyi védett jelleg teremtett volna okot) kezdeményezi a település vezetésénél, hogy a helyi védettség szűnjön meg.

Ez az eljárás már eleve előrevetíti a jóhiszemű eljárás megkérdőjelezhetőségét, hiszen egy arra teljesen alkalmatlan szakértői véleménnyel (ami szakmailag ugyan pontos, csak az adott helyzetre nem vonatkoztatható) meggyőzi a képviselő-testületet, hogy a védettség egy részét oldja fel. A testület sajnos ezt a teljesen alkotmányellenes lépést meg is teszi (alkotmány sértés miatt a Regionális Közigazgatási Hivatal később kötelezte is a helyreállításra – ma újra helyi védettek ezek a területek, és a jogsértő határozatát a testület kénytelen volt visszavonni!).

Ezt követően több szempontból támadhatóan engedélyezteteti a vadaskert létesítését. Erről a 21.641/1/2005. sz. engedélyezési eljárásról a Legfőbb Ügyészség óvására a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központja 04.3/1213/2007. sz. határozatban meg is állapítja a jogsértéseket, és kezdeményezi az új eljárás lefolytatását. Tehát jogszerű engedélyről szó nincs, amiről a nyomozó hatóság tudott is, így érthetetlen ennek ellenkezőjét állító ténymegállapítása.

Természetesen a Dalerd Zrt. a 04.3/1213/2007. sz. határozatot közigazgatási bírósági eljárásban meg is támadja, de keresetét a Pest Megyei Bíróság 1.K.26.809/2007/18. sz. ítéletében elutasítja, megállapítva a 04.3/1213/2007. sz. határozat megállapításának a tényszerűségét!

Összefoglalva tehát, az engedély jogszerűtlenségét megállapította a Legfőbb Ügyészség, majd a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központja, majd ezeket megerősítette a Pest Megyei Bíróság ítéletében. Tehát a nyomozati hatóság ennek ellenkezőjét állító megállapításai teljességgel megalapozatlanok. Mindemellett, mintegy járulékos mellékes tény, hogy alkotmány sértés miatt került helyreállításra a helyi védelem az érintett területen, ami szintén nem erősíti „jogszerű engedély” feltételezését, és a helyreállított helyi védett területen azóta is folyik engedély nélkül a természeti értékek veszélyeztetése a vadgazdálkodási tevékenységgel, ami a Btk. 280 § magvalósításának gyanúját is megalapozná, ha a nyomozati tevékenység szakszerű körültekintéssel valósulna meg.

1.2. a tevékenység jogszerűsége

Ha a panaszunk indoklásának teljes 1.1-es fejezetét figyelmen kívül hagyánk, és a teljes engedélyezési eljárás valóban jogszerű keretek között zajlott volna, abban az esetben is állna a korábbi panaszunk azon indoklása, hogy a kivitelező nem rendelkezett természetvédelmi szakhatósági hozzájárulással arra nézve, hogy védett növényfajok állományának élőhelyén ilyen jellegű engedélyhez kötött tevékenységet folytasson!

Mint annak a nyomozati eljárásból már korábban ki kellett derülnie, a kivitelezőnek védett növények elpusztítására irányuló engedélye nem volt, nincs. Ilyet csak a természetvédelmi törvény alapján lehet engedélyezni, de az ügyben ilyen engedély nem született, erre az FVM határo-

zata hatáskör hiányában nem vonatkozhat. Ez alapján a rendőrségi nyomozás a bűncselekmény tekintetében a vaddisznóskert létesítésének engedélyezése az ügyben mellékes, irreleváns.

Ez alapján a Btk. vonatkozó részei szerint a 281. szakasz esetében is megtartja a „*jogellenesen*” fordulatot a tényállás elemeként. A „*jogellenesen*” jelenti „*az engedély nélküli, illetve az engedély kereteit túllépve, valamint tiltott módon történő cselekményt is.*” – mint az a jogszabály miniszteri magyarázatából kiderül. Miután a FVM engedélye nem vonatkozhat védett növények és állatok elpusztítására, sem természeti védelmük elrendelésére, ezért jelen esetben a „*jogellenes*” tevékenység egyértelműen megállapítható, hiszen a természet védelméről szóló törvény.

A tényállás, mint az a feljelentésünkből kiderül védett növények jogellenes elpusztítása, ami immár kiegészülhet védett területen folytatott engedély nélküli vadgazdálkodási tevékenységgel, ami a természeti értékeket veszélyezteti.

Összefoglalva tehát, a indoklás ezen része, amin a határozat alapszik tehát téves, hiszen védett növények elpusztítására **jogszerű engedéllyel a kivitelező nem rendelkezik, arra az FVM engedélye nem vonatkozhat.**

2. *oldal*on az indoklásból tudjuk meg, hogy a korábban államigazgatási úton kirendelt független szakértő mellé a rendőrség eseti szakértőt is kirendelt, akinek véleményéből megtudható, hogy kb. 25 e egyed pusztult el. De a szakértői véleményből nem azt a kézenfekvő megállapítást vonja le az eljáró hatóság, hogy bekövetkezett a bűncselekmény, hanem azt taglalja, hogy

- *nem állapítható meg az eredeti populáció:*

Ezt nem is kell, hiszen a Btk. 281. § elkövetésének tényállási elemeinek megvalósításához irreleváns, hogy mekkora állományból pusztult el az elpusztított mennyiség! (Ahogyan egy népirtás során sem vizsgálja a Hágai Nemzetközi Bíróság, hogy pontosan mekkora pusztítás zajlott, hiszen az pontosan legtöbbször nem is megállapítható, csak a bűncselekmény elkövetésének egyértelmű, bizonyítható tényét és a minimum mennyiséget veheti figyelembe, ugyanígy egy ilyen büntetőeljáráásban sem fontos eleme a ténymegállapításnak az eredeti populáció nagysága, hiszen az nem lenne életszerű, hiszen ilyen elv alapján minden védett terület minden védett fajának naprakész adataival kellene rendelkezni, ami lehetetlen.) Tehát a szakértői véleménynek csakis azon részei használhatóak, amelyek alátámasztják a természetkárosítás minősített bűnesetének tényét (kb. 50 millió forintban meghatározva az elpusztított védett növények pénzben kifejezett értékét), és azokat szükséges figyelembe venni, és a további mérlegelés, hogy valójában mekkora lehetett a pusztítás, tehát milyen mértékű volt a bűncselekmény, az már a bíróság dolga!

- *a degradációs folyamat nem veszélyezteti az élőhely többi részét;*

Ez is irreleváns a tényállás szempontjából. Sem a Btk. 280, sem a Btk. 281. sem a természetvédelmi törvény nem védett fajok teljes populációjára, hanem egyedekre vonatkozik! Emiatt ha valaki egy teljes populációjának csak egyetlen egyedét is elpusztítja, ugyan úgy megvalósíthatja a természetkárosítást, mintha a teljes populációt pusztítaná el!

Az élőhely többi részének veszélyeztetettsége a kerítésépítés kapcsán nem is lenne megalapozott, az közvetlenül a vadgazdálkodási tevékenység miatt lehet veszélyeztetett, nem a kerítésépítésnél elpusztított természeti értékek miatt! Így e szempontból a szakértői vélemény vagy nem a szükséges kérdésre ad választ, vagy nem megalapozott.

- *50 cm-ben határozza meg a degradációs sávot;*

Az 50 cm-es nagyságrend megalapozatlan, csak a feljelentésben is megküldött fotó dokumentáció ennek a sokszorosát mutatja. Mellesleg csak az 50 cm is megvalósíthatja a természetkárosítást, így az ezzel való érvelés sem helytálló.

- *az átütemezéssel nem lehetett volna a károkozást mérsékelni;*

Ennek a kérdésnek a vizsgálata sem releváns a Btk. 280. ill. 281. § tényállási elemeinek megállapításához, hiszen nem volt engedélye a védett fajokat érintő tevékenységre a kivitelezőnek.

3. *Majd szintén a 3. oldalon a hatóság megállapítja területi bejárásaiból, hogy az egyedek újra kihajtottak, majd szakmai feltételezésekbe bocsátkozik, hogy megmaradhatnak az egyedek.*

Habár ezen állítás nincs semmilyen ok-okozati összefüggésben a „bűncselekmény hiánya” miatti megszüntetéssel, sőt, ellentétben van az indoklás korábbi állításaival, ami a szakértői véleményre támaszkodva megállapítja, hogy „25.000 védett növényi egyed pusztulhatott el”, ennek ellenére érdemel egy bekezdést panaszunkban.

Ennek oka az a tévhit, hogy amennyiben egy vegetációban védett növényeket pusztít el valaki, de regenerálódik a vegetáció, akkor nem valósult meg a természetkárosítás. A felületes szemlélő ha megnéz egy pusztítás előtti állapotot, és egy jóval a pusztítás utáni állapotot, akkor lehet, hogy nem vesz észre különbséget, de ennek ellenére a pusztítás bekövetkezhetett (mint az a jelen esetben két szakértői vélemény meg is állapította), csakúgy, mintha felgyújtanak egy házat, majd újjáépítik, attól még a ház leégése, az ennek eredményként megvalósult kár bekövetkezett.

Más példával élve, ha egy apát megölnek, akkor a gyermekének léte nem mentesíti a gyilkost a felelősség alól, azért mert van utód, (vagy lesz, ha még meg nem született utódról van szó), pedig a jelen esetre analógiában a rendőrség ezt feltételezi. Mint arra korábban rámutattunk: mind a természet védelméről szóló törvény, mint a Btk. védett fajok egyedeire (az egyed konkrét jogszabályi és biológiai fogalom, jól definiálható) vonatkozó rendelkezései nem vegetációra, vagy állományra vonatkoznak, hanem egyedre! Védett egyedek állományának pusztulása megtörtént, ezt senki nem tagadja – erre a nyomozás egyértelműen fényt derített. Az elpusztításra engedély nem volt. Innentől a tényállási elemek megállapítása szempontjából irreleváns, hogy regenerálódik-e az állomány, vagy sem, néhány tő kihajthat-e vagy sem, hiszen a jogszabályi megfogalmazás azon eleme, hogy „károsít” akkor is megvalósulna, ha minden helyreállna, és csak abban az évben nem hozott volna termést a védett egyedek sokaságából álló vegetáció.

4. A fenti ténymegállapításokat követően levonja a következtetéseket:

- minden bizonnyal volt növénypusztulás, de becült adatok miatt annak mértéke nem megállapítható;

A mérték pontossága a bűncselekmény megállapításához nem is tényállási elem, a bűncselekmény elkövetésének megállapításához pontos tőszámot nem szükséges (és nem is lehet legtöbbször) tudni. (Vajon minden rablás során minden esetben forintra pontosan lehet tudni, hogy mennyi értéket tulajdonítottak el?)

Mondjuk egy természetvédelmi bírság kiszabásához (miután annak mértéke egyedenként – tövenként – kerül megállapításra, a jogszabály rendelkezéseiből adódóan) növények száma, vagy a minimális számának a meghatározása fontos követelmény. Ellenben a természetkárosítás bűncselekményének megvalósításához a pontos állományt nem szükséges tudni, ezt semmi nem írja elő, nem is lehet tudni legtöbbször, elég a tény, hogy valamilyen mértékben bekövetkezett a pusztítás, és az a mérték eléri-e bűncselekmény, ill. minősített bűncselekmény mértékét. Erre a kérdésre az adott esetben a szakértői vélemény választ ad.

- majd újfent megállapítja, hogy tényállási elemek közül a „jogellenesen” fordulat nem helytálló, és ez alapján határoz a nyomozás megszüntetéséről.

Erre vonatkozóan – mint legfontosabb elutasítási elem – panaszunk részletesen kifejtettük az 1.-es pontban. Véleményünk szerint a halmozott jogellenesség áll fenn.

A fő probléma a nyomozást megszüntető határozat esetében abban rejlik, hogy megállapítja a védett növények pusztulását, és mégsem látja a természetkárosítást. Emiatt szükséges ismételt elmondani, hogy a fentiekben túlmenően egyesületünk szakmai, jogi álláspontja alapján továbbra is alátámasztott tény, hogy a kivitelező Dalerd Zrt. tudott a területen a természeti értékek jelenéről. Ezt a tényt dokumentumok támasztják alá, hiszen egyesületünk levélben hívta fel a figyelmét a természeti értékekre még 2006. év elején, amire egyesületünk választ is kapott 2006. márciusának végén. (Korábban csatolva az ezzel kapcsolatos dokumentációt.)

Ezt követően a területbejárásokon személyesen a felügyelőség jelenlétében egyesületünk munkatársa szóban is felhívta a figyelmet a jelenlévő természeti értékekre, amiről feljegyzés készült.

Mindezek alapján a levelünk kézhezvételét követően, illetve a területbejárásán történt figyelmeztetését követően véleményünk szerint a kivitelező jóhiszemősége kizárható, miután tudott a természeti értékekről. Ez alapján az eljáró magatartásával a Btk. 13. szakasza alapján a szándékos (azaz eshetőtől) magatartása megállapítható, hiszen a tevékenység következményeibe az elkövető belenyugvott. Azaz tisztában volt a tetteinek következményivel, tudta, hogy védett növények fognak elpusztulni a kerítés építésénél, tudja, hogy a védett növényeket veszélyezteti a vaddisznóskert létrehozása, de nem tett/tesz semmit ennek megakadályozása érdekében. A védett növények állományát érintő tevékenységhez semmi olyan engedéllyel nem rendelkezett, amit arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv adott volna ki.

Mellesleg amennyiben minderre, az előzetes figyelmeztetésekre dokumentálható bizonyíték nem állna rendelkezésre (de áll!), abban az esetben is, a minősített bűneset jellegéből következően – amit alátámaszt a természeti értékek elpusztításának a mértéke, amit a szakértői vélemény alátámaszt – a Btk. 281. szakaszának 4.) bekezdése alapján természetkárosítás gondatlanságból elkövetett megvalósítása történt volna – de ebben az esetben is bűncselekmény maradna a kivitelező magatartása, amit vélhetően a nyomozás során gyanúsítottként meghallgatott Vass Sándor vezérigazgató úr irányított.

Minden más érünket, adatunkat korábban a nyomozó hatóság tudomására hoztunk, így panaszunkat mással most kiegészíteni nem kívánjuk, és kérjük a rendelkező részben megfogalmazott kérés teljesítését!

Túrkeve, 2008. július 11.

Sallai R. Benedek
ügyvezető

